

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes évre 10 fr. — kr.
Félévre 5
Negyedévre 2 80
Egy órára 1
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:
Hat hasábon petít sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű többesbűri hirdetések alkú szerinti jutányos áron vétetnek föl. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 80 kr.

Isten háta megett!

Debreczen, máj. 29.

A magyar önértet hies jelszava: „Extra Hungariam non est vita“, idejét multa arkaizmus immár. A magyar ember nagyon is tisztában van azzal, hogy Marchegen tul is lehet az istenadta éleiben gyönyörködni, sőt a százados megszokottságnak törvényszerű reakciójaként ma már a magyar ember hazáját a hétköznapi munka-területének tekinti, melynek határain kívül lehet igazán élvezetesen elvasárnapozni az itthoni szerzeményeket.

Ennek a felfogásnak megdönthetetlen bizonyítéka a magyar társadalom ilyenkor nyárelő táján történő megtizedelődése, mely a vagyonosabb emberek külföldre való özönlése nyomán támad. Ha fürdőbe, kék-, vagy tanulmányutra megy Hunnia gyermeke, akkor siet minél előbb a három halom országán kívüli területekre. Mintha itthon se fürdő, se tanulivaló nem akadna! Pedig. „Szép vagy oh hoz, bérce, völgy változnak gazdag ölidben, téridet országos négy folyam árja szegi . . .“ Ez a dal azonban már nagyon régi s ha új formát is keritünk számára, tudjuk, nem fog hatni.

Ha azonban a magyar pénz okvetlen külföldön akar elköltödni, miért ne igyekeznénk legalább arra, hogy egy kis külföldi pénz jöjjön ide, hogy az itthon maradó, dolgozó magyarságnak, mely

pénz híján nem mehet külföldre uraskodni, valami új bevételi forrása támadjon. Egy másik régi dal elzengésére ajzzuk ezzel lantunk idegeit. Az idegenforgalom emeléséről szóló mélabus nótá ez. Mert manapság már úgy volnánk, hogy Magyarország nyáron nemhogy — mint a nyugati országok — pezsgő életűvé válnék, hanem inkább teljesen elnéptelenedik. A fent jelzett kifelé özönlés ennek az egyik oka; a másik a beözönlés teljes hiánya. Ez a másik baj, melynek orvoslása az elsőt ellel sulyozná, tehát fontos nemzeti érdek.

De hogyan történjék az orvoslás? That is the question? A baj alapforrása nem irthato ki: az ugyanis, hogy Magyarország nem esik a föld nagy forgalmi aránylataiba. Közép-Europa és Kelet ma Magyarország elkerülésével érintkezik egymással, a minek ellenkezőjét nem bizonyítja a legutóbbi forgalomba jött berlin—konstantinápolyi expresszvonat, amely Budapest pillanatnyi érintésével vezet a német fővárosból a Fekete-tengerig. Ha azonban a népek országútjának irányát nem lehet elterelni, más módok még mindig vannak, melyekkel Magyarország felé lehet vonni, ha nem is az üzérkedő, de legalább a ulató idegenséget. Ezek a módok Budapest és Magyarország szépségének kihasználásában vannak. Folyton Budapest szépségével állunk elő, miért nem cselekszünk egyetmást ezeknek a szépségeknek megismertetése körül. A mit a

főváros tanácsa e téren eddig tett, körülbelül semmi. Az ország szépségei pedig szintén parlagon hevernek. Ennek főoka a mi vidéki fürdőink hallatlan drágasága, elhanyagoltsága és kényelmet nem nyújtó volta, mi viszont a mi népünk gyarló üzleti szellemére mutat.

Látjuk tehát eme egybekapcsolódó bajok láncolatának végszeméből, hogy minden bajok forrása, az előbb említett geográfiai helyzetén kívül, a magyarságnak üzlettől idegenkedő szellemében nyugszik. Ez a speciális baj tehát az egész közgazdasági életünk válságának alaphibájából származik. Épp azért az állam vele szemben épp oly keveset tehet, mint a hogy nem lendítheti fel máról holnapra a magyar ipart. Az egyetlen, a mi tőle várható, a kezében fekvő vállalatok jókarba helyezése s általában minden oly intézkedés megtétele, mely Magyarországból kedves, barátságos, kulturális ábrázatu országot csinálna. Reméljük, hogy ennek nyomán a magyar ember is igyekeznék a külföld idemerészkedő hirnökeit úgy fogadni, hogy idővel mind több idegen batorzkodnék a «kanaszen und jogaszen» orszá-gába. S így, ha Magyarország a mostani vadregényes csárdából nyugati kényelmű hotellé fog vedleni, — nyugatias pezsgésüvé fog válni az idegenforgalom is.

(R. U.)

A vén harangozó.

A „Debreczen“ eredeti tárcaja.

Írta: **Koroleszkó Vladimir.**

Oroszból fordította: **Arzenovics Gyula.**

Sötétedett.

A kis falu csendesen elrejtözve feküdt a fenyves erdő árnyékában, a halkan tova futó folyócska partján a csillagos, tiszta tavaszi éjben. Csak egy finom köd foszlány emelkedett föl a földről, a mely épen most ébredt fel hosszú téli alvásából és a folyó nyílt felületét halovány ezüst színű fényvel vonta be . . . Csend köröskörül. A falu lakói alszanak. Csak a szegényes kunyhók elmosódott körvonalai látszanak . . . csak itt-ott lobban fel halvány fény, csak ritkán hallik a nyíló kapuk csikorgása, az éber kutyák ugatása és akkor újra beáll a boldogító csend. Imitt-amott magános vándorok alakjai tűnnek elő az erdő homályából, egy lovas mutatkozik, paraszt szekér halad el mellette nyikorgó kerékkel és a falunak minden lakója, kik a templomba sietnek, hogy ott a beálló ünnepnapot méltóképen elkezdjék.

A falu közepén magános dombon áll a kis templom, fényesen csillámlanak ablakai és magasan, fent — felhőben merült el az ódon, szürke tornyocska. Recseg a roskatag

lépcső. A vén harangozó bizonytalan léptekkel megy rajta és rövid idő múlva egy új csillag gyul ki a magasban — a harangozó kezében lévő lámpás.

Nehezére esik az öregnek a meredek lépcsőn felcsoszogni. Vén lábai nem akarnak már engedelmesskedni, nagyon megviselte az élet, a szemek is csak gyengén fénylenek már . . . Itt az ideje, hogy örök nyugalomra térjen az öreg, de a halál nem jön! A fiait, unokáit látja megöregedni. Öregeket és ifjakat harangozott ki a sirba, úgy látszik, róla megfeledkezett a halál; de neki az élet már csak nyög.

Sokszor harangozott már be husvétkor, maga se tudja már, hányszor várt ott fenn a harangozó toronyban a meghatározott órára. És most is meg fog történni, ha isten úgy akarja.

Nehez léptekkel közeledik az öreg a torony sétálójára és pátamaszkodik.

A távolba csak nehezen látja a temető sirjait. A fekete keresztet kitért karjaikkal mint valami örök látszottak halottjaikat őrizni. Itt-ott megmozdulnak a még lombtalan nyírfák is ragyogó fehér törzseikkel.

Alulról mint langyos tavaszi fuvalom száll föl a fák fiata hajtásainak üdítő illata és a templom udvar csendes beke lehetése az öreg Makarhoz.

Vajon mit hoz számára ez az új esztendő? Vajon mához egy évre itt fenn fogja-e mint máskor, a husvétot ünnepélyes harangozóval üdvözölni, avagy ott messze, a temető sarkában fog aludni és majd az ő sirhantját is kereszt ékesíti? ! A mint az Úr akarja. Ő készen van, de most újra hirdetni kell a magasztos ünnepnapot: „Dicsőség és hála az Úrnak!“ — suttojják ajkai; feltekint az égre, hol millió csillag ragyog; keresztet vet magára . . .

„Mihájcs!“ — kiált föl alulról egy reszketeg, öreg hang. Az öreg egyházi fölneáz a toronyba, kezét az erőltetéstől könyező szeméi elé tartja és még se tudja meglátni a keresett embert.

„Mit akarsz? itt vagyok!“ — válaszolja a harangozó és lehajol a torony sétálóján: „Hát nem látsz?“

„Nem!“

„Mit gondolsz? Nincs még itt a harangozás ideje?“

Mind a ketten a csillagokra néznek. A csillagok ezrei letekingetnek a magasból alá. Magasan fenn ragyog a tüzes gönczöl szekér.

Mihájcs gondolkodik.

Még nincs! Tudom már . . .

Jól tudja ő. Nincs szüksége órára. Az

hogy a törvényhatósági városokról, Bpestet és Fiumét ide nem értve, külön törvény alkotandó, amely a városok illetékességét és háztartási ügyét is magában foglalja.

A kongresszus az I. pontot változatlanul elfogadta.

A második pontot, amely arról szól, hogy a törvényh. városok hatósági szervezetei az állam organizmusába beilleszessenek, azoknak közszégi szervezete megállapíttassék és annak megállapítása saját autonóm jogkörükbe utaltassék, Ivankovics Sándor, Bagi László és Aidinger J. felszólalásai után, aki azt proposálta, hogy a második pont így hangozzék: »A törvényhatósági városok közszégi szervezeteinek megállapítása saját autonóm jogkörükbe utaltassék, elfogadták Aidinger ezen módosításával.

A 3-ik pont a törv. városok részére való tágabb önkormányzati jogról szól a külön háztartás és vagyon kezelést illetőleg. Ezt a pontot vita nélkül fogadták el.

A 4. pont az állami felügyeletről szól, hogy ezáltal az önkormányzati tevékenység megbéníttassék, miért is a felsőbb jóváhagyás és a megemmitési jog a egészségesebb körre szorítandó.

A 4. pontot változatlanul elfogadták, az 5-ikét is, amely arról szól, hogy a törvényh. városok az állami közigazgatás ellátásáért évenként megfelelőleg kárpótoltassanak.

A 7-ik pont arról szól, hogy mindazon városoknak, a melyeknek saját ügyeiknek alítására elegendő szellemi és anyagi erő áll rendelkezésre, megadassék a jog, hogy törvényhatóságot alkossanak.

Ezt a pontot Debrecen városának propositiójával, hogy a megalakulás feltételéül a törvény állapítsa meg, a kongresszus elfogadta.

A kongresszus második tárgya volt a pénzügyi rész, a melyet Schahl József főszámvevő ismertetett.

A kongresszus ma reggel fel kilenczkor folytatja tárgyalásait.

A város a vendégek tiszteletére délután bankettet rendezett.

A 'szünidei' gyermektelepről.

Irta: Smilovits Mihály.

Minden nagy városban, hol a gyermekek egészsége az egész évben az iskola tulsufolt-sága, az egészségtelen lakások, az utca pora miatt fenyegetve van, létesítenek szünidei gyermek telepet, hogy megrongált tüdőjüket megreperálják, új vért szerezzenek és ezáltal az emésztést elősegítsék. A szegényekről emberbaráti egyletek gondoskodnak, a vagyonosak, vagy szülőikkel keresik fel az ilyen helyeket, vagy ha a szülőket a foglalkozás gátolja az elutazásban, gyermekeiket egy megbízható egyénnel küldik el, szóval, mindent megtesznek gyermekeik egészsége helyreállításáért. Mert az egészséges szervezet nem oly fogékony a járvány iránt és ha netalán még is megkapja, nagyobb az ellentétési ereje, nem oly könnyen esik annak áldozatául.

A mi városunknak, fájdalom, megvannak az említett határványok mind. Az iskolában, kevés kivétellel; sokkal nagyobb a tanulók száma a törvény által előírtnál. Igen nagy számban vannak a nedves és kis lakások. A debreczeni por ellen pedig egyáltalában nincs menekülés, sem bent a városban, de még a nyaralókban sem. Az elsatoyult gyermekekről keves vagyonos kivételével, senki sem gondoskodik. Ne csodálkozzunk tehát, ha a statisztika első helyen említi városunkat a gyermekek halandóságára nézve és hogy talán egy városban sem szünideit annyit es aonyiszor a tanítás járvány miatt, mint nálunk.

Ajánlanék en a mi gyermekeinknek egy üdülőtelepet. Egy helyet, mely 900 m. magasságon fekszik, tehát a tudosok alítása szerint bacillus mentes, védve egy 20—50 m. magas hegy által az északi szélről, a többi oldalon is magas sok ezer holdnyi fenyves hegyekkel körülvéve, hol az ásványok kiralya bugyog fel, melynek dus szénsav és vastartalma, az azon dus és pormentes levegője, egy a tüdőre, valamint a vertisztításra és a gyomorra a legnagyobb hatással van. Ez a hely Borszék.

Hogy milyen hatással van Borszék az alföldi gyermekekre, aki azt nem látta csak úgy képezhethet arról magának fogalmat, ha alkalma volt vagyoni kísérleteknél látni, hogy hogyan érzi magát az egér az élenyben, virgócz, makranczos, mindig enne, a szé szoros

értelmében megittasul, és ezt csak a jó friss tiszta levegő teszi. Ha tulsok csáfoljanak meg azon debreczeniek, kik gyermekekkel egy szezon Borszéken töltöttek.

Nem szándékozom ez alkalommal Borszéknek reklámot írni; bár tehetném hálából, hogy veszélyes tudósajomtól megmentett kötelezőleg volna, talán, a közös érdekében megemlíteni, hogy Borszék látogatói, kivétel nélkül hálával vannak eltelve iránta és ha csak tehetik ismétellen látogatják, hogy tanácsoljam minden ideig, tüdő, gyomor, reumabajosoknak, hogy Borszékre menjen, ott biztos gyógyulást talál.

Nem ez a célom. A jó bornak nem kell czeget. De én most mint tanító a tanulók érdekeben óhajtom a szülők figyelmét felkeltetni. Mert nemcsak testileg gyarapodik ott a gyermek, hanem paedagógiai szempontból megbecsülhetetlen földrajzi foglalkozással meggazdagodva tér haza.

Lát pl. folyót, hegyet, völgyet, hegyszorosot. Borszék körül az ugynevezett medvebarlangoknál barlangok, — ugyanott a pokol torkán egy kisebb méretű tordai ha-adékok, egy másik helyen valóságos jégbarlangot, a etvezérrel lát egy, vagy 20 méternyi félkörben 7 gazdag forrást kifakadni, melyek azonnai jelentékeny patakot képeznek, a hármas vízshangnál pedig gyakran szülőikkel is beszélhetetnek a gyermekek.

Pl. tisztán érthetően vízhangzik ez a mondóka: »Édes jó, szüleink, jól vagyunk, tisztelünk, csókolunk. Ezek a földrajzi fogalmak magok is megerik az egész költséget. Mert Borszék igen olcsó fürdő. A lakás mas, akár kis fürdőház aranyitva majdom ingyen, egy szoba egész évadra 2—3 ágygal ágyeművel együtt 15 frutól feljebb. Egy forintból pedig a felnőtt ember is etkezhetik naponta.

E csak írója is vállalna néhány jó módu gyermeket, kikre ott a nála megsokott lelkiismerettel felügyelne.

A burok végső erőfeszítése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, máj. 28.

Az angolok átkeltek a Vaál folyón s már csak ötven angol mértföldnyire vannak Johannisburgtól. Roberts lord előcsapatai a múlt pénteken keleti és nyugati irányban mentek át a folyón, míg Roberts lord a hatalmas fronttal, mely mintegy tizenöt kilométer hosszú volt, a johanni-burgi vasut mentén közeledett a Vaálhoz. A burok kiciny serege a folyó hidján túl állott a Vaál északi partján; ide vonultak az oránszi burok is s mikor az utolsó emberük is átment Transzvalba, fölrobbantottak a nagy vasuti hidat. Am a robbantás nem sikerült, a hidnak csak az egyik iver pusztult el, a melynek helyreállítását Roberts mindjárt megkezdte. A burok most már nagy veszedelemben kerütek, míg frontban Roberts óriás sereggel közalodott, a nyugati és keleti oldalon a kelt angol csapatok a burok szárnyait körülzárással fenyegették. A tulajomó számu ellenséggel szemben, melyhez a burok száma ugy aránylott, mint egy a nyóczhoz, a burok sem tehettek mást, minthogy visszavonultak ellenallas nélkül. Csak az utóvéd harczott keveset, míg a főserg elmenekülhetett. Egyelőre most Meyerton mellett foglaltak állást a Klip-hegyeken, amelyek fele uton vannak a Vaál-folyó es Johannisburg között. A nagy angol sereg tehát már egészben átment a Vaál folyón Transzvalba s ezzel megkezdődött a haboru utolsó fölvonása. Roberts legközelebbi czélja most Johannisbur es Pretória elfoglalása.

Johannisburgig a burok nem fejthetnek ki most sem ellenállat, mert a vidék nem felel meg az ő harci módjainak s az is kétséges, hogy Johannisburgot kézzek-e a végleteleg védelmezni. A legujabb jelentések szerint az aranybányákat mégis csak a levegőbe röpítik, a mi arra enged következtetni, hogy a burok földadják Johannisburgot is. Pretóriát het vár védi délről es nyugotról hatalmas

ugrik. »Jóságos isten hat valóban eladtam? Soha se ért még ilyen gyalázat!..

Gyorsan megszokott kézzel megragadja a kötelet és míg egy pillantást vet alá, a hol, mint a hangyak bolyaikon, egy csoport paraszt sűrűve-forogva mozgolódik... ott megy az ünnepi menet, a keresztekkel és szent képekkel elől, a templom körül egész Mihájsig felhangzik az örvendező kiáltás: »Jézus feltámadott a halottak közül!«

Boldogítón hangzik vissza e kiáltás az öreg csordultig telt szívében... úgy tetszik neki hogy a templom mécei fényesebben lobogóak, a parasztok élénkebben forgolodnak... harangoz... és az újra feltámadt szel szárnyára veszi az erősödő hangokat és széles szárny-suhintással viszi az ég felé és a visszhang mindig összefoly a pompás, ünnepélyes harangzenével.

Még sohase játszotta az öreg harangozó oly csodálatosan harangjait. Csordultig telt szíve mintegy életet lehel a hideg érczbe: ez énekelni látszott jókedvében, örömeben nevetni és sirni; egreszállnak az élénk hangok föl a ragyogó csillagok... fényesebben csillognak ezek, mialatt a hangok újra meg újra felzengenek és a földtől az égig vízhangzanak a szeretetben, örömben, jó kedvben... tompán hangzik a mély basszus, hatalmasan szállanak föl hangjai és ez s föld visszazeng énekében: »Jézus feltámadott!«

Két magas hang, megrezegtetve a vasverők egyenletes ütésétől, szól bele az örömhírbe: »Jézus feltámadott!« Igen még a legkisebb félhangok is, mintegy utrohanva siet-

segükben a hangok során, csak hogy el ne maradjanak, belészóvik játékuakat a nagy és hatalmas hangok játékába, mint a gyermekek és ujongva sutogják:

»Jézus feltámadott!«

Az öreg szíve elfelejti szenvedéseit, a gondtal és faradással telt életet... E felejtette az öreg harangozó, hogy élete és a boldogság utáni reménye semmi más nem volt, mint üres álom, hogy egyedül áll a világon. Hallgatja a hangokat, melyek énekelnek és sirnak föl szállnak a sötét örön át a csillagos égit, fiaktól, unokáktól látja magát körül venni, hallja vidám hangjukat, a nagyok és kicsinyek hangjai zenévé olvadnak össze a boldogságról örömről énekelnek, melyből neki az a hosszú komor élet semmi se nyújtott. Huzza a harangkötetet a vén harangozó, könnyek omolnak ránczos arczára, erősen dobog szíve a képzelte boldogság mámorában.

Alant megállnak az emberek és beszédbe elegyednek egymással, hogy az öreg harangozó ilyen pompásan még sohase harangozott.

Hirtelen megkondul a magas szoros harang hatalmas hangon es elhallgat. A kicsiny csengetyük megrezgeve fejezik be játékuakat, mintha hatalmas testverők elhaló hangját akarnák meghallgatni, mely még mindig hallik rezeg sir es lassanként elhal a térben.

Erőtlenül rogy a padra az öreg, két könyccsep pereg csendesen, sáppadt, hideg arczára.

Hadd távozzék! A vén harangozó már kiharangozott.

ágyukkal: ide már nehezebben juthat be Roberts, de hogy a burok maguk sem tartják a várost bevehetetlennek, mutatja az a körülmény, hogy az asszonyokat és gyerekeket már elszállították onnan Lydeburgba, az északi hegyek közé, a hol évekre való élelmet és municziót is vitték, Angol forrásból érkező hírek azt mondják, hogy a nagy veszedelem érzetében a bur parancsnokok összegyűltek tanácskozni arról, hogy tanácsos-e még a harczot folytatni.

Hoztak-e határozatot, vagy sem, nem tudni. Krüger elnököt több helyről felszólították, hogy kapituláljon; Krüger azt felelte, hogy ez a parancsnoktól függ. S bur parancsnokok szörnnyű kérdés előtt állanak, mert ha leteszik is a fegyvert: hazájuk elveszett s kíméletet Angliától nem várhatnak, ha pedig tovább harcolnak, hazájával oda vész maga a nép is.

Ésszerű számítás szerint maguk sem gondolhatnak már többé arra, hogy az angolokat le tudják végre is győzni. Azok a burok, akik a Tugelánál oly reitentes csapásokat mértek Bullerre, egyszer-ketszer megverhetik Roberts csapatait is, de ahogyan több ezer ember vesztése meg nem törte Bullert, néhány ezer halottal vagy sebesüléssel megsem érez Roberts óriás serege.

Ebbe járul még, hogy Roberts most a natáli hegyesorsókban levő burokat is el akarja vágni főszeregüktől s így szabaddá akarja tenni az utat Buller előtt. Hunter pedig a nyugoti szárnyról közeledik tizenöt ezer ember. A burok visszaszorulnak észak felé s Roberts egyesíti összes hadait s így kezdi meg majd Pretória ostromát.

A legújabb táviratok a következők:

London máj. 28.

A Daily Telegraph az hiszi, hogy Krüger meghódítása már most minden pillanatban várható.

London máj. 28.

Roberts lord jelenti Juncitunból tegnapi kelettel: Ma reggel atkeltünk a Vaal folyón s a északi parton táborozunk. Három emberünk megsebesült és egy eltűnt. Biden-Powell tábornok azt jelenti, hogy Buluwayo és Mafeking között helyreállították a vasutat s hogy élelmiszer érkezett.

Városi közgyűlés.

Második nap.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, máj. 29.

A második nap delelőtti 10 órakor a csekély számban megjelent városatyák nem tudták félig sem betölteni a közgyűlési termet, úgy hogy a mikor a tegnap megválasztott rendőrbiztos, B a r d ó c z Antal letette a hivatalt esküt, alig volt a teremben 29—30 bizottsági tag.

Napirend előtt dr. Király Ferencz orsz. képviselő személyes kérdésben kért szót.

— A főszámvevő — ugymond — tegnap czéltatosan olyan kijelentést tett, hogy ő nem folytathatja ide, tekintve oda politikát.

Erre vonatkozólag kötelességének tartja — kijelenteni, hogy a mennyiben a főszámvevő kijelentése őt is érintette, ez ellen erősen tiltakozik.

A főispán adta meg dr. Király Ferencz felszólalására a választ, aki ezt tudomásul vette.

Az 1899 év IV-ik és az 1900 év I-ső negyedéről szóló állategészségügyi jelentést tudomásul vették és levélterába helyezték.

A törvényhatósági munkás közvetítők.

A törvényhatósági munkás közvetítő és helyettesének kijelölése került ezután napirendre.

A tanács javasolja, hogy munkás közvetítői tiszttel K i r á l y Gyula tanácsnokot a helyettesi funkcióval pedig a debreczeni gazdasági egyesület titkárát bizzák meg.

A közgyűlés a tanács javaslatát elfogadta, s egyben kimondotta, hogy a két munkás közvetítő tiszteletdíja iránt intézkedni fog.

Állategészségügyi körzetek.

K i r á l y Gyula tanácsnok ismertetve ezután a mai gyűlés tárgysorozatára kitézött a város 10 állategészségügyi körzetre való felosztását tárgyzó szabályrendelet történetét.

A gyűlés a szabályrendeletet általános-ságban tárgyalás alapjául elfogadja.

Az egyes körzeteket ismét K i r á l y Gyula ismertette. Kifogása senkinek sem volt egyik körzet beosztása ellen sem. A gyűlés végül az egész szabályrendeletet minden hozzászólás nélkül egyhangulag elfogadta.

Végrehajtásával a miniszteri megerősítés után a tanács bízott meg. A költségek fedezése az állategészségügyi alapból fog eszközöltetni.

A téglagyár jövedelmezővé tétele.

A felügyelő bizottság már évek óta hangsúlyozta, hogy a városi üzleteket jövedelmezőbbé kell tenni. A főmérnöki hivatal ennek következtében felhívta a gazdasági tanácsnokot, hogy a városi téglagyár jövedelmezőbbé tételéről tegyen jelentés a közgyűlésnek.

K i r á l y Gyula tanácsnok szerint a téglagyár üzletmenete jó lényegesebb kifogás ellen nem tehető. Legfeljebb talán az volna üdvös, ha a vevő közönség számára kellő biztosíték mellett hitelt nyitnának. Azonban erre is vigyázni kell, nehogy ez által a magánosok érdeke csorbíttassék, a mi a városnak egyáltalán nem érdeke. Sokkal helyesebb dolog a téglagyárat úgy fejleztetni, hogy berendezése a modern technika minden vívmányával szaporíttassék. Ez két évenként 1500 forint félretevésével létesíthető lenne.

A tanács a javaslatot elvileg megávé teszi, csak a pénzüsszeget illetőleg bizza meg a főmérnököt és gazdasági tanácsost másféle módoktatok betervezésére.

K o v á c s József a téglagyár fejlesztését helyesli, de a hitel nyitást kifogásolja.

A c z e l Géza ezzel szemben azt bizonyította, hogy a hitel megnyitása nem kifogásolható.

S c h v a r z Vilmos mint kereskedő, az okosság elvénél fogva ellenzi a hitel megnyitását. Mert igaz, hogy a forgalom fellendül de az is bizonyos végeredményül óriási veszteséggel fogja magát szemben találni a város A forgalom fellendíté-ét eszközöljek mástele módon. Most 50 krajczarral dragább a városi téglagyár téglája 1000 darab után. Tessék inkább leszállítani 50 krral, hogy készpénzfizetés mellett bárki vásárolhasson.

K o v á c s József újból felszólal és hangsúlyozza a hitel megtagadását.

Végül a főispán indítványára a gyűlés kimondotta, hogy a hitel megadását ki nem mondja, hanem időről időre ilyen esetekben a tanácsot bizza meg határozási illetőleg hitelnyújtási joggal.

A téglagyár fejlesztésére vonatkozó javaslatot egyhangulag elfogadták.

A guti faraktak anyagkészletének feltárolására kiküldött bizottság jelentését a gyűlés levette a napirendről s a július havi közgyűlésen fogják tárgyalni.

A gazdasági tanintezetnek a Pallagra leendő kihelyezése folytán szükséges építkezések költségeire megszavazott 460000 korona költségre vonatkozó szerződést olvasta fel ezután K i r á l y Gyula. A 460000 korona a sámsoni és szováti regále kötvények közforgalmu kötvényekké való változtatásából lenne fedezendő.

A gyűlés a szerződést elfogadta s a kölcsön pedig a sámsoni és szováti regále kötvényekből fog fedeztetni. Az építkezésnél szükséges teglákat részben a városi téglagyárból fogják beszerezni.

A »Petőfi dalkör« a város czimerének használatát s egyúttal némi segélyt kér. — A czimer használatát a gyűlés engedélyezi.

A »Debreczeni Körnek«, mely Budapesten alakult, a gyűlés 3 evre 100—100 korona segélyt utalt ki, egyúttal megengedte, hogy a város czimerét használhassa. A kör által kért védnökséget is elfogadta a törvényhatósági bizottság.

Még egyszer a közvilágítás ügye.

A belügyminiszter leiratát olvasta fel ezután Vecsey Imre tb. főjegyző. A belügyminiszter, mint már megirtuk, Zádor Lajos és társainak a közvilágítás házi kezelése ellen beadott felebbezését elutasította, megváltoztatta azonban a közgyűlésnek azon határozatát, hogy a kezelést nem a tanácsra bizza. A miniszter követeli, hogy a kezelésnél a tanácsnak a törvényadta jog biztosíttassék.

A tanács javasolja, hogy a gyűlés a belügyminiszter leiratát vegye tudomásul s a kezelés megálapítására dolgoztasson ki szabályrendeletet s ezt a júliusi közgyűlésre terjessze be.

Dr. B a k o n y i Samu azt indítványozta, hogy a miniszter leiratát a gyűlés ne vegye tudomásul, hanem a közgyűlés rendelkezjen el újabb szavazást a közvilágítás ügyében.

Végül a tanács javaslatát illetve előterjesztését elfogadták.

Több apróbb tárgyat átugorva a görög katolikus templom ügyet vették tárgyalás alá. A görög katolikusok azt kérik, hogy a Bárány csapásokon kívül a csapások melletti telket is adja át a város templom czélokra.

A tanács azt javasolja, hogy a kérdést a jövő közgyűlésen vegyék, bővebb előkészítés után, tárgyalás alá.

Dr. Fejér Ferencz indítványa kerül ezután tárgyalás alá, mely a Nagyerdő parkirózását javasolja (a mostani park részletet.)

A c z e l Géza indítványára a gyűlés elhatározta, hogy a tanácsot megbizza egy javaslat készítésével, mely az erdő fejlesztésének a park csinosításának, locsolgatásának módokat megálapítja.

Több apróbb ügy elintézése után a gyűlés véget ért.

H I R E K .

* **Debreczen a városok kongresszusán.** Eltekintve attól, hogy Debreczen város képviselői győri kongresszuson a legtevékenyebben működnek közre azon fontos kérdések megoldásának érdekében, melyek a magyar törvényhatósági városokat gyülekezésre indították, Debreczent e kongresszuson más kitüntetés is érte. K o m l ó s s y Arthurt a kongresszus alelnökévé választották. A kongresszus első tanácskozási napjának részletes lefolyását lapunk más helyén közöljük.

*** Torday Grail Erzsébet a főiskolában.** A Csokonai kör vasárnapi díszgyűlésén ott voltak a tanárok is. Hallották Torday Grail Erzsébet urónak Petőfiről tartott előadását s hogy milyen érték van ez előadásnak, jellemzi a komoly professzorok elragadtatása.

»Vétkezőnk hívásunk ellen, ha nem ejtenék módját, hogy egy ilyen előadásban az ifjuság is gyönyörködhessék!»

Igy szóltak a professzorok és megkérték Petőfi művészi lelekkel megáldott ismertetőjét, hogy tartson egy előadást az ifjuságnak.

Torday Erzsébet engedett a kérelemnek s ma délelőtt 11 órakor a főiskola dísztermében megtartotta előadását.

A felsőbb leányiskola a gymnasium a reáliskola nagyobb növekei, az akadémia fakultásainak hallgatói, a tanárok zsufolasig töltötték meg a díszterem földszintjét és karzatát és ez előtt a közönség előtt, percekig tartó zúgó taps sok-zor megszakítva tartotta meg előadását Torday Grail Erzsébet uróné Petőfiről, azzal a modorral, mely lebilincsest, oktat, gyönyörködtet és elragadt ugyanazon időben.

Nagyon, nagyon helyes volt a tanárkarnak ez előadás megtartása érdekében kifejtett buzgósa s nagy köszönettel tartozik az ifjuság Torday Grail Erzsébetnek, hogy nem zárkózott el az előadás megtartásától.

*** Akadémiánk új igazgatója.** A jövő tanévre a főiskola tanárkara az akadémia igazgatójává dr. Bartha Bela jogakadémia rendes, tudományegyetemi magántanárt választotta meg. A theologia dékánja Erdőss Lajos, a jogakadémia dékánja pedig, mint már említettük, dr. Kérészy Zoltán jogakadémiai rendes, tudományegyetemi magántanár lesz.

*** Dr. Király Péter sajtópere.** Emlékezhetnek rá olvasóink, hogy dr. Király Péter, lapunk belső dolgozó társát a kerületi sajtóbíróóság egyik vezérékikéből erőszakkal kimagyarozott királysértés miatt sajtóperebe fogták. Ebben az ügyben a kir. tvszek megtartott tanácsulés, mely ülése a vádlottat dr. Bakonyi Samu, Debreczen legkiválóbb kriminális-ája képviselte. Az ülésről bővebb értesülésünk nincs s csak annyit tudunk meg, hogy a sajtótárgyalás csak az ősszel fog megtartatni.

*** A permetező kiállítás nyertese.** A nagyváradi permetező kiállítás az első díjat (nagy arany érmet), debreczeni ember, Vereb István nyerte meg. Vasárnap tartották meg általános érdeklődés mellett a permetező kiállítást. A kiállításra szép számmal jelentkeztek résztvevők s így ez már magában elég garancia volt a kiállítás sikerére. Már az előző nap, szombaton, sokan megtekintették a kiállítást, a fő érdeklődés azonban vasárnap nyilatkozott meg legjobban. A zsüri ítélete szerint az I. díjat, nagy arany érmet nyerte Vereb István, (sugar permetező) Debreczen. II. díjat Schottola Ernő Budapest permetezőért.

*** Fényes esküvő.** Ma d. e. 10 órakor esküdött nagy közönség jelenlétében örök hűséget a helybeli izr. templomban Bartholomész Péter pestmegyei földbirtokos, Rotzsi urhölgynek. A fiatal pár az esküvőt követő lakoma után naszutra indul.

*** Egy szegény örült tragédiája.** Tegnap szamunkban megírtuk, hogy Székely János szabómester csendes örültsejben szenved. A nép jóléért leakarja romboltatni a Tisza palotát. — A szegény embert mindenki szánó mosolylyal fogadta, tudva azt, hogy csendes örült. Ma azonban Székelyen kiört a dühöngés. Ma délelőtt a Bika előtt kőborgott. Mikor a kapuban meglátta a bérlő társaság üzletvezetőjét, odarohant hozzá e szavakkal: »Most én vagyok itt az ur- ütlegelni s rugdosni kezdte. A csakhamar odaérkezett rendőr a dühöngőt erre elfogta s kocsira ültette. Az örült siránkozó hangon kiáltotta a néptömeg felé: »Sönök ez t engedi k? S alig mult el 5 perc, Székely János már a kórház megfigyelő osztályában volt.

*** Vizsgálati-rend a debreczeni ev. ref. főiskola összes tanszakain az 1899—1900. tanév második felében.** Évzáró istenitisztelet 190. június 12-én reggel 8 órakor az oratóriumban, Vizsgálatok akadémiai tanszakokon: A colloquiumok ugy a theologiai, mint a jogakademián az illető tanárok rendes óráin éntantermeiben június 14-én kezdődnek s június 27. déli 12 óráig tartanak. A theologia alapvizsgálatok június 28—30. napjain lesznek s jelentkezés június 27. déli 12 óráig fogadjatik el. A jogi alap-és államvizsgálatokra június 11. déli 12 óráig kell jelentkezni; a vizsgálati napok kitűzéséről a jogakadémiai tanárkar, a jogakadémiai dékán hivatali úján külön kiírásban intézkedik főgymnasiumban: Május 9—11. a VIII. osztály magánvizsgálása. Május 12. a VIII. osztály vizsgálata. Május 14—18. írásbeli érettségi vizsgálat. Június 10. rendkívüli írásgyak vizsgálata. Június 13. VII. oszt. vizsgálata az oratóriumban, I. oszt. vizsgálata a fizikai tanteremben, d. e. az A szakaszé, d. n. a B szakaszé. Június 14. a VI. oszt. és II. oszt. A. és B. szakaszának a vizsgálata ugyanott és ugyanazon rendben mint a VII és I. osztályó Június 15. az V. oszt. és III. oszt. A. B. szakaszának vizsgálata mint az előbbie. Június 16. a IV. osztály vizsgálata. d. e. A szakaszé az oratóriumb; B. szakaszé a fizikai tanteremben. Június 17—20. magánvizsgálatok, 71—18 án az 1—IV. osztályé, 19—20 an az V—VII. osztályé. A magánvizsgálatok írásbeliek és szóbeliek. Június 21—28. szóbeli érettségi vizsgálatok. A vizsgálatok általában d. e. 8 órakor, d. n. 3. órakor kezdődnek T a n i t ó k e p e z d e n: Június 25. és 26. napjain nyilvános vizsga az akadémiai VI. teremben. Június 27-én magántanulók vizsgálata. A vizsgálatok d. e. 9 órakor, d. n. 4 órakor kezdődnek. Debreczen, 1900. május 11. A főiskolai igazgatóság.

*** Az adózók érdekében.** Az 1900. előirányzott III. oszt. kereseti adóajtszámok 1900 évi május hó 28-tól június 5-ig bevezetendők a városi adókövető hivatalban közszemlére kitétetnek s a járt érdeklőkben figyelemztetnek az érdekeltek, hogy a lajstromokat megtekinteni eleonul szszak. Egyidejűleg értesítetnek az érdekeltek hogy a jelzett III. oszt. kereseti adótárgyalások sorrendje ez uton közölve lesz. A városi adóügysztyal.

*** Czipólopás egy üzletből.** Nagyon gyenge módra volt eleresztve Kovács József józsa lakos a nyári idenyre lábbeli dolgában. Felszedte hát magát és benezett a huti vásárra a városba, hátha hozzasegíti a szegények istene valamimémű labfedőhöz, mert bizony ebben a komisz, drága világban, a terhes adó, a nagy szállólagyok mellett nem igen telik a szegény embernek ilyen luxusra S az Isten, a ki felruhazza a mezők lliomát, elvezérelte Kovács Józsefet a Márkus Miksa bolja elé, ahol egy pár fiom bagariabőr czipó ingerlőleg csabította Józsefet. Szinte megszólaltak: »Gyere Józsep, gyere.» Éz Józsep ment egy pár felesas czipót a suba alá kapott és jámboran ballagott tovább, hogy a jó vásárra egy kis aldomast csöpögtessen le. Azonban Márkusék észre-vettek a czipócskék feltűnés nélkül való elűnését, lefűlétek Kovács urat és megfosztottak szive reménységétől s most meztib ball ghat vissza a Józsára s várhatja a jobb alkalmat a czipóvásárlásra.

*** Véres verekedés a hajóhintánál.** A cselédek és kocsisok kedves mulatóhelye, a hajó hinta, mely a vásártéren van felalítva, napról-napra, valószínűleg fél ékenykedés-köül származó verekedések színhelye. Tegnap estis ket jó erőben levő kocsis legeny állot szembe egymással, s addig gyalagzattak egymást, míg dulakodásra, majd késelésre került a sor. Természetesen a rendőrség részéről beavatkozás nem történt, csak az ott j rkaló huszároknak köszönhető, hogy a ket jól összvérezett legényt egymástól elválasztották.

*** Lovassy Andor szerkesztője.** Torday Aranyos megye főjegyzője, a Csokonai kör pályadíj nyertese, Lovassy Andor, a jövő héttől kezdve az »Aranyos Vidék« szerkesztésével átvészi. A lap a megye hivatalos lapja lesz.

Kaland a nőipariskolai majálison.

Debreczen, máj. 29.

Ö. Jó estét kívánok!

En. Jó estét!

Ö. Hát ön is eljött a majálisra?

En. Igen eljöttem, de voltaképen kihez is van szerencsém?

Ö. Pszt!

En. Pszt! hisz ezt a feleletet a maffiak adják a Kisszökevényben.

Ö. Ugy van, éltalálta. En is maffia vagyok, s mint ilyen legfeljebb csak alnevetem használhatom Xikulai Gorgonzola Rubidó vagyok.

En. L-hetek valamiben szolgálatjára?

Ö. (Karonlog és több Pszt! sziszegés közben a szabadba visz, hol egy asztalhoz ül, majd zsebéből papirusz tekercset vesz elő, s elem terítve, óriási pudli bicskáját réá csapva ream rival): Irja alá!

En. De kéremszépen, hát tulajdonképpen mit akar tőlem, én rendőrt kiállok!

Ö. Saját jól felfogott érd-keben figyelmeztetem, hogy ezt ne tegye. Latja! (E pillanatban mintegy tíz emberből álló maffia csoport közeledett felém barátságosan csatogtatva a stiletto.)

En. Kérem, tessék, már alá is irtam.

Ö. Helyes, most hallgassa meg, hogy mi van az írásban, kedves cimbor!

En. Cimbor! Tatan cimbor.

Ö. Kérem, mi maffiak ha valami cimbor akarunk inni, az illető a ki fizeti az a cimbor.

En. Értem. Pinczér! Egy üveg bort.

Ö. S most hallgassa! (Olvas) én mint a maffiak egye-ületenek, debreczeni helytartója, felveszem az Uikai Áthasvér Kató álnevet, s kötelezem magamat a következőkre:

1. Napfölkeltkor mindig kelet felé fordulni.

En. Pardon kérom én nap fölkeltkor a baloldalomra s z o k t a m fordulni. Nagyon sajnálom, de már ez egy olyan pont, amit el nem fogadhatok.

Ö. Helyes kérem, akkor nem is olvasom tovább, ha honap delg ön nem lesz maffia, akkor a balálfia.

En. Nem akarok kérem sem maffia sem halálfia lenni, én már csak maradok akkor inkább az apam fia.

E pillanatban Ö feláll s rám meresztve svengali szemét, a maffia atkot mondva, és egy baraczkot nyomva fejemre, eltavozik.

Mire elő ijedtsejemből magamboz tértem s vissza akarok menni a terembe, egy pinczer udvariasan figyelmeztet, hogy a kabatom táján szegbe akadt, mert ki van szakadva. Konstatáltam hogy ki van vágva. A mig ugyanis a maffiával voltam elfoglalva, a többi k összes zsebeimet kivágták. A rubámat nem is sajnálom es óriási háttában törtem ki. A pinczer megkérdezte, hogy mit nevetek.

— Képeze, összes vagyonom egy fogpiszkáló és egy nadrággomb volt.

Pityu.

Csevegés Milánóról.

Kis uti jegyzetek francziából.

Styx.

Nagypénteken három óra fele mentem belege őször a Domba. Bar sokan voltak összegyűlve, az impozans üde székes egyház pusztanak tünt fel, annyira óriásiak méretei. Remek oszlopai oszlopesomókból csoportosítva a hajó irányra felé szöktek szép sárgás márványból, rö mint a régi istenek bőre márvány tenyőkböz voltak hasonló; tavórlól halk zene hallatszott, mely egyszersmind áhítatos és avatan is volt, a színezett üvegek: a tükrözött kőlapokra egyikek ama szép fnyességeknek vetettek, melyek az arab mondákból veszik eredetüket. Hatul az oltár mellett a hajó legbenszejében, egy arany keresztre fe-zített vértelen nagy Krisztus-látszott, monumentális orgona mellett a kar balo dalán, egy szószéken volt felalítva; vilanyos lámpák által világított palatós gyermekek zoltár enek-zerűn különös rimeket zengtek, jeges — (kisse orrhangon — s néhány halotti zoltárt.

Ezen villanyos lámpák hatása nekem kínos volt. Érces és sötét fényük nem templomok számára való, ennek dacára mindjárt elképzeltem a jövő egy templomát: a szentszék felé felalított kortyogó gőzgéppel, viasz gertyái, lámpával, gőzzel, villanyos szentséggel csemetegő készülékei, a mester olajon, melyeket a feltamadá-kor háromszor nyomának meg, láttam a tavolban a telephonos gyóntatókat, villanyos faklyák, a temetéshez aczé' dobozokkal, hol az ágasok és csevék vannak, melyeket az acsok ügyesen helyeznek be a halottak cataphalkájába.

Milon átmenve a szem folyton élő szín képekbe gyönyörködhetik, azon feltét mellett, hogy a város fő utcáit el nem hagyjuk. Ha az eső esik, a Victor Emánuel karzatra kell menni a Biffi előtt egy tükör elé állni s onnan nézni a járó kelőket. Érdekes jellemkepeket fogunk látni, olasz papi főköt, melyek egyszerűsége Császár főkraból főköt, diplomata s színész főköt. De semmi sem ér fel a katonai tisztekkel, a szép díszruhás katonai tisztekkel, arany vagy ezüst pikkelyekkel, kis sisaklyokkal, melyeknek hegye orrukat érinti, minden jól szépszéppel színezett. A mellény erős ifjonti mellett fedve, a gyöngyszürke nadrág ugy labhoz simul mint pólya.

Csatojának még ehhez vakító fehéreműt s nagy tudó-ráncokban felbajtott gallérokat, nyitva, hajlongva jobbról-balra menet közben, s mindössze ezen bárszony galleros köpeny mi rajtok az egyenruhából neha, látható. Reggelenként csekélyebb kialitású tisztekkel találkozunk, nem oly tekintélyesekkel, s felszálard-cizmájukkal. De este hat órától harmasával sétálnak, a Tribunát megvéve, a keplárak harszabán lehet őket látni, többnyire nagy hatású szép kinézéssel, fénylő kard s hőszi keztyűvel. Tüzér dragonyó-ok, aostai lovas tisztek jelennek meg sorjával, az a-szonyok igen gyönyörködnek bennök, szinte annyira, mint ok magokba. Műveltek, nem mind műveltek, de mind szépek, neha kissé kamasz derek tartással, hadsergébeli lovászozok gyanánt.

Ezen esten a scálaban premiere volt: „Edgar drama lirico in 4 atti di Ferdinando Fontana, musica di Giacomo Puccini, accompagné du ballet source la sorgente”. Átugrottam az öröm átadtam belépti jegyem, s itt vagyok len egy fehér aranyos gyűhelyben, mely tiszta, s hideg tükrökkel ékített és melyben negy természetű nagyságnal nagyobb szobor bujdosit látszik játszani. Az ott Ropini magas formájú márvány kalapot tartva kezében, kinézé e finom, alnok, polgári és allatias; másik M. Prudhomme, egy olasz, ki Pulcinellához hasonlít.

Bellini imadásra méltó csudálatos arczczal, bő bugyogóba, hegyes orru csizmával. Deveria kabattal melyen utazó kaput van, hatalmas gallér, s bajókával, melyen szép feje nyugszik, a romantizismus által költött arany hajával. Keze melyen be súlyed köntösebe s a szem a távolba tekint el, mint valami tő hullamain. Emez itt pedig Verdi vad brigándi szakállal, s ördögi garibaldias kinézéssel, s vegre Donizetti egy zene tekereset, mint valami kincset szorítva öklebe, visszaartva egy ellilán köpenyt, mely lábait hoz hüll. A szinpad ha ravetjük szemünket meglep. Vegtelen nagy s különösebb, mint szép, nem teszi zeneakademiánk pompás fenyezős s kényelmes benyomását. Ezen 5 emelet-s páholyok, melyek lenn és fenn ismétlődnek negyszög kis ablakaikkal, nélkülözök a kecsjelim és ünnepi kifejezést.

S még is ha tovább nézzük, s megszoktuk, kedvessé válik tekintette, ha ideje volt eszünknek hasonlatait s észrevételit megtenni. A külső ékítés változatosága meglepetéseket nyújt. A páholyok képe mulattató, mivel piros, rózsaszín, lilaszín, kék, zöld, fehér, némelyik tükörrel, némelyik a nélkü, azok szinte igen világosak, ezek se' étek, bizonyos kis titkos rétitörökkel, bizalmas jellegű szegletkével melyek becsesek ezen zene fészek látogainak, s melyek melyen kicsi társalgási helyek vannak. A tiszti páholyok igen magasak, s a hadsereg által vannak bérelve, fénylök a világosságtól, ékítés s tükröktől, a többek foglalják

mindig el, mindig diszbe s keztyűsön, rémitő díszesen, s fellegyverkezve, mint győzők tapsolva a d i v a vagy b a l l e r i n á t, ki ujjahégyével csókot dob nekik. S a páholyok könnyen hevülő szép női sem vetik meg kezeikkel tapsolni. A zenekart illetőleg: Csak férfiakból van alkotva utasokból, angol s franciákól s mind, mint a közönség, némely részre fehér virág-csomócskával gomblyukaicsze. A közönség igen otthon érzi magát, tepesolnak, ujjokkal csattintanak nagy meglepésükben, nevetnek, kacintanak, száj, orr, egész arcz mozog, sugárik az örömtől egész lényük, csizmájuk hegyétől hajek végéig la kozottak s oly fennen látszanak magukat érezni olaszágukban, élve lehelve, nyelvüket beszéve, hogy nem látszanak félni, kéely, betegség, föld bajtól.

Igen szeretetreméltó, de kissé bolondos emberek ezek, kiknek taglejtéseik látszanak lenni gondolataik, melyek él minden érzést tulhajtott izgatoitóság jelnevez s kik nagy hamar megtudnának halni, egy estén a ballettel mellett bravat kiáltva, fordulóának fel.

Az olvasókhöz.

Minden valami betegségben szenvedő olvasó, a kik befáradtak haszontalan gyógyszereket bevenni, forduljanak levelezőlapon Doktor Péradon és Dumas urakhoz, a párisi orvosi fakultás tagjai és a „Médecine Nouvelle” (17. evfolyam) levelező-osztály főnökeihez, kérjék a **német il-lusztrált brochurát, mely ingyen és franco küldetik meg.** A röpirat áttekintést nyújt a vitalistikus gyógy módokra, valamint felvilágosítást a külső uton történő kezelésre az idegbetegségek, neurasthenia, rheuma, bénaság, közvény, mell-gyomor, máj, vejd bajok, asthma, bronchiakatarrh, daganat, rákdaganat, kövérég stb. alapos gyógyítására. A magyar és német nyelven történő contultatiók ingyen történnek. A *Hotel de la Médecine Nouvelle*, a legelőkelőbb franczia orvosi intézet, Paris, 19. rue de Lisbonne ban van.

CSARNOK.

Magda.

Regény egy kötetben.

Irta: Sipos Béla.

(Folytatás.)

18.

Szerelem, szerelem, edesem titkos érzelem. Egy pillanat alatt borítja lángba a szívet, veszi el az eszt, teremt hatalmas fektelen szenvedélyeket, melyeket megzabolázni bajos, vagy egyáltalán nem is lehet.

Erezte azt Déri Pál is, s noha egyáltalán nem akarta elárulni legkevesebb sem érzelmeit, minden szava, minden tette elárulta, hogy gondolat világa, nem a rendes med-rben folyik, lelkiállapota nem nyugodt, nem buggadt mint volt azelőtt, mikor meg Magdát nem ismerte.

A négyes után Magda fáradtságról panaszkodott.

— Szeretnék haza menni. A sok izgalom után bizonyára jót tesz egy kevés kis pihenés.

Déri sietett a ruhatarba. Összeszedte Magda felöltőjét, kendőjeit, s aztán kocsit hozatott.

Szótlan mentek le a kocsig, hol elváltak. Magda azonban észrevette, hogy az a kezesök, melyet ma Déri adott, sokkal melegebb erősebb volt az eddigieknel.

IX.

Déri a vendéglőből nem ment rögtön haza. Tudta, hogy ugyi csak álmatlanul fog ágyan vergődni, nagy kerülőt csinált s átment Budára.

Utközben gondolkodni kezdett a törtéletek felett. Konstánia kellett, nem tudta eltagadni, hogy a mit Kehidai mondott, az utolsó szóig igaz.

Szereti Magdát — most már érzi — vadul, emberfeletti módon. Hiszen az a kis Vas féle epizód is ezt bizonyítja. Szereti de még nem tudja, vajjon ebből az erős, nagy szerelemből nem lesz-e tragédia, még pedig olyan tragédia, a hol ő a hős s ő bukik el könnyörtelenül.

Vissza gondolt arra az időre, mikor Magdával megismerkedett. Visszaidézt minden napot, s a rózsaszínű szemüveget letéve bírálni kezdte Magdát a nő.

Akárhogy akart szigorú, következetes bíráló lenni, nem tudott tovább menni az első pontnál:

— Magda édes, kedves, jó!

Pedig ha egy kissé logikus akart volna lenni, ugy csakhamar belatbatott volna Magda lelkebe, s megismerhette volna benne a nőt.

Akarat-róval dicsekszik, tehát feltetlenül imponálni akar. Dicsekszik azzal, hogy nem szorult jóbarátok támogatására, tehát arra számít, hogy egyéniségével szerzi azokat meg feltetlen hivenek, ez pedig azt is jelenti, hogy akkor fordul el tőük, a mikor épeu akar.

Próbált volna valaki ilyen fe-tevéssel Déri ele állani, lett volna drámai jelenet párba és más egyéb belőle.

Mikor reggel felé hazaverődött, megállapította, hogy más teendője nincs, mint Magda érzelmeit jkkutatni, s a kedvező alkalmat felhasználni a nyilatkozásra.

Aludt délig, Delutan felment a szerkesztőségbe, s elg várta hogy félnyolczkor a színházba mehessen.

Darabjának második előadása volt. A kedvező kritika, a reklám, csak ugy onta a közönséget, ugy hogy mikor ő a színház elé ért, szakadatlanul robogtak a feljáró elé szebbnél szebb magan fogatok, számozatlan és szamozott bérkocsik.

Az előcsarnokban teljes parádében frakkban, klakkban talalta az igazgatót. Az pedig idegesen rontott fele:

— Boldog ember, szerencsés ember, gratuláljon önmagának.

— Miért?

— Hat nem hallotta, hogy a színházat milyen tisztesség érte, A trónörökös egész kíséretével bejelentette látogatását. Három páholyt foglaltak le. Jelen lesz a kormány több tagja is. Gróf Nadasy miniszterelnök biztos kílátásba helyezte jöveletet. — Zsufolt házunk van.

— Ez a fő!

— Micsoda ember maga, leczkértette az igazgatót Déri, elfelejtve hogy a zsufolt ház hozta őt is főleg ex azisba. Hat maga többre b-cüli a nyomorult pénzt egy kiralyi herczeg látogatásánál?

— Bocsánat distingváljunk. Én nem mondtam, hogy többre becsülöm. Az előbbi megjegyzésem azt akarta kifejezni, hogy a kettő együtt jó. Különben Isten önnel, vigyázzon, bele ne süljön üdvözlő beszédebe.

— Csak gunyolódjek, felet lefoglalom tisztelet díjjának.

Déri csakugyan örült, hogy darabjának második előadását ily magas személyiségek nézik vegie. Szinte büszkélkedni kezdett, s a tars szerzőnek már bizonyos fölényvel újságotta el.

Azután felment a szinpadra, Magdát ertesítet.

— Azért ne legyen ám izgatott, jegyez-te meg.

— Ne féljen, tul vagyok a tüzpróbán, bátran játszom bárki előtt. Hanem igaz, én még meg sem jutalmaztam magát ezért a jó szerepért. Nezze itt van egy szép fehér kamillia vegye jutalmul.

— És ne vegyem célzásul?

— Haszontlan! És elfordult Déritől. Hanem csakhamar visszaszólította.

— Nem bánom ha ma együtt vacsorálunk.

(Folyt köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Az alinit trágyával igen érdekes kísérleteket tett a m. kir. rovénytermelési kísérleti állomás. E trágyát tudvalegleg egy ellenbachi földbirtokos fedezte fel. A hangzatos reklámok kíséretében mint olyan trágyaszert ajánlotta a gazdaközönségnek, mely hivatalosan lenne a legdrágább trágyát; a nitrozent pótolni. — Nevezett földbirtokost e trágya előállítására azon fellevev indította, hogy a talajban mindig vannak alsóbb rendű szervezetek: mikroorganizmusok, melyek a levegő szabad nitrogénjét felvenni, összegyűjteni és azt a növények rendelkezésére bocsájtani képesek.

Ilyen mikroorganizmusok kétféle alakban találhatók a kultúratalajokban és pedig vannak olyanok, melyek a növényekkel egybeforva aknázzak ki a levegő nitrogénforrását, s olyanok, melyek teljesen szabadon élnek s a növényekől függetlenül veszik fel a légből a nitrogént és csak elhalásuk után szolgáltatnak felbomolva nitrogént a növényeknek. Ez utóbbiakból lettek egyes baktériumok izolálva s azokból tiszta kultúra készítettén alinit nev alatt hozattak forgalomba. A feltaláló szerint egy katasztrófa is boldon csak mintegy 4 forintnyi kiadással, 30—40%-al lehetne fokozni a szemtermést, a mi minden esetre igen olcsó trágyázás volna.

Az országos növénytermelési kísérleti állomáson végrehajtott kísérletek azonban bebizonyították azt, hogy az alinit a kalászosok szemtermését nemcsak 30—40 százalékkal, hanem egyáltalán nem fokozza, sőt némely esetben alá is szállítja; bebizonyította továbbá az is hogy az alinit a csontiszttal foszforsavának o dhatóságát nem mozdítja elő, hatását nem fokozza s a szuperfoszfátot és salétromot nem pótolja.

A mezőgazdaság különböző ágai b a n az utolsó évtizedben alig találunk nagyobb termelést mint éppen a gyümölcsstermesben. Azon számos intézkedésen kívül, mely e tekintetben egyrészt a földmívelésügyi miniszter, másrészt a különböző kereszeti és gazdasági egyesületek tevékenységét dicséri, a legnagyobb intenzivitással lártak hozza gazdáink is a gyümölcs kultúra felkarolásához, mint legjobban azon körülmény is igazol, hogy az elmúlt évben varmegyészerte 78 helyen tetek kísérletet az iránt, hogy vajjon lehetséges-e a gyümölcsfak termését úgy mennyiségileg mint minőségileg műtrágyák alkalmazásával javítani. A kísérlet végrehajtására indokolt szolgált különösen azon körülmény, hogy a gyümölcsstermes nagysága hazánkban évről évre folytonosan ingadozott, a mi természetesen felette hátrányos volt a gyümölcskereskedelmre nézve. A nagy terméscsökkenésnek tulajdonképeni okát a tápanyaghiány, illetve az okozta, hogy a gyü-

mölcsképzéshez szükséges sok tápanyagot trágya hiányában a talajból nem képes áthasonítani, minthogy mélyreható gyökérzetével a talaj azon rétegeiből kénytelen a táplálékról gondoskodni, a hol a tápanyagok áthasonítása, felvétele lassabb, mert az áthasonításra befolyással bíró tényezők hatása ott kisebb mérvű, mint a talaj felőrétegeiben. A végrehajtott kísérletek csaknem egyetértően bizonyították be, hogy a műtrágya igen kedvező hatást mutat, s e hatás úgy a hajtások erőteljesebb növekedésében, mint a nagyobb termésben s a gyümölcs jobb minőségében nyilvánul.

Sertésvásár.

Kőbányai sertéspiaccz. máj. 28. Magyar elsőrendű Öreg nehez (páronként 400 kgm felüli 46—48 kr. Közép pkiint 300—400 kg. sulyban — kr. 320 kilog sulyban Fialtal közép (páronként 251—320 kg. 50—51 kr. Fialtal könnyű páronként 250 kg. sulyban 45 $\frac{1}{2}$ —50 krig. Szerbiai: Nehéz pkiint 260 kg. sulyban 48 $\frac{1}{2}$ —49 krig.

Sertéslétszám: 1900. évi máj. hó 26. napján volt készlet 44093 darab máj. 27. felhajtott 1552 drb. 1900 máj. 27-én elszállított 1281 db. 21-ára maradt 44364 db. A sertésüzlet irányzata lanyha.

Budapesti gabonatózsde.

máj. 29.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései a következők:

Baza	kilo	Ar 100 klg.		kilo	100 kilogramm ára	
		frtől	frtíg		frtől	frtíg
Bánsági	76	7.65	8.—	80	08.05	08.25
"	77	7.70	8.05	81	08.10	08.35
"	78	07.80	8.15	82	—	—
Tiszavidéki	79	07.85	8.2	—	08.—	08.10
"	76	7.60	7.85	80	08.05	08.20
"	77	7.85	7.90	81	—	—
Pestvidéki	78	07.80	07.95	82	00.00	08.00
"	79	07.85	08.10	—	—	08.30
"	79	7.40	7.6	80	07.85	—
Fehérmegyei	76	7.45	7.75	81	07.90	07.95
"	78	7.65	7.95	82	7.80	08.00
"	79	07.70	08.—	—	0.30	—
Bácskai	76	7.55	07.70	80	00.—	—
"	77	7.55	7.75	81	00.00	00.—
"	78	7.70	07.85	82	—	00.—
Északmag	79	7.75	08.—	—	—	—
"	78	0.—	0.—	80	—	—
"	79	0.—	0.—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Arkilogram
Rizs elsőrendű	uj 70—72	7.15 7.30
" másodrendű	—	6.85 8.10
Árpa takarmánynak	60—62	5.90 6.10
" égetni való	62—64	5.60 5.80
" serfözdei	64—66	0.— 0.00
Zab	39—41	5.55 5.65
Tengeri bánsági	uj	5.55 5.70
" más nemű	—	0.00 0.0
Repce bánsági	—	—
Köles	—	5.— 5.30

A »Debreczeni szőlő és bortermelő szövetkezet« igazgatósága 1899. évi saját termésű kitűnő

asztali borait

a kisebb fogyasztók részére is hozzáférhetővé óhajtván tenni, elhatározta, hogy a míg a készlet tart 60—100 literes mennyiségben is forgalomba hozza.

A szövetkezetnek a kicsinybeni eladásra is vannak hordói, amelyek a vevőnek a bekerülési árban rendelkezésre állanak.

A fajborok minőség szerint különböző aruak. Árjegyzékkel szívesen szolgál a szövetkezet irodája (Piacz.-u. 9. sz.) hová a megrendelések is intézendők.

A megrendelt bor átvétel minden hétfőn és pénteken délelőtt 11 óráig.

Máskor a pincze nincs nyitva.

Tojást

vesz minden mennyiségben, készpénzfizetés mellett

MEUTZ HERM.

Bremen.

ÁRAK TUDATANDÓK.

Tavaszi és nyári idény

1900.

Valódi brünni szövetek

Egy szelvény 3.10 mtr. hosszú, teljes uri öltönyt (kabát, nadrág, mellény) ad, ára csak

Egy szelvény fekete szalon öltönyhöz 10 frt, valamint felöltő szöveteket, turista-lódeneket, legfinomabb kangarnokat stb. stb. küld gyári áron a valódiságáról és szoliditásáról jól ismert posztógyári raktár.

Siegel-Imhof Brünnben.

Minták ingyen és bérmentve. — Minták szállításért jótállás. A magánfelek előnyét tetemesek: szöveteket közvetlenül fentől a gyárhelyiségből rendelni.

Az általam leggondosabban összeállított, tekintélyes orvosok által ajánlott és jónak talált vegytiszta

SÓSBORSZESZ

mely már eddig is igen nagy elterjedtségnek örvend, kapható minden fűszerüzletben, valamint gyógyszerüzletben.

Ára egy kis üvegnek 45 kr., nagy üvegnek 90 krajczár.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítetnek.

Használati utasítással ellátott könyvecske minden üveggel ingyen adatik.

TÓTH BÉLA

gyógyszerháza és illatszerraktára DEBRECZENBEN, (Tisza-palota.)

Lüszter köpeny
6 frt.

Ing blous
1 frt.

Őszi kabát, selyem
béléssel 5 frt.

Feltétlenül a legelőnyösebben vásárolunk

szolid és izléses

női felöltöket és

diszitett női kalapokat

RÓZSA LAJOS

női divat termében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Divatosan diszitett
női kalap 3 frt.

Búr kalap
2 frt.

Selyem ernyő
2 frt.

Hirdetmény.

Az Andaházi Szilágyi intézetben 10 növendék és a nevelő, tehát 11 egyén részére f. 1900 évi szeptember hó 5-től kezdve adandó élelmezésre árlejtést hirdetek.

A kosztoknak reggel kávéból vagy tejből, — úgy a mint azt az intézeti gondnokság rendeli, — délben három, estve egy tál ételből kell állania, a legnagyobb gond fordítatván arra, hogy az ételek kellő változatosságban, mennyiségben és minőségben állittassanak ki.

A jelentkezések f. évi június 7-ig alulirott gondnoknál adandók be következőleg felszerelve:

a., 400 korona biztosítéki összeg készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban;

b., egy heti, kötelezőleg betartandó déli és estveli étlap;

c., okvetetlenül jelzendő, hogy a jelentkező egy kosztosnak egy napra való ellátását mennyiért vállalja el?

A megkötendő szerződés egy iskolai évre, vagyis 1901 június 30-ig szól, de meg nem felelő élelmezés esetén az intézeti gondnokság által időközben is bármikor felbontható. Valamely növendéknek egy heti időn túl kimaradása esetén, érette élelmezési díj nem fizetetik. Az élelmezési díjat intézeti nevelői előleges ellenjegyzés mellett s a gondnok utalványára, a debreczeni főiskolai pénztár utólag fizeti ki.

Debreczen, 1900. május 28.

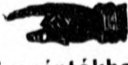
Csiky Lajos,

Andaházy Szilágyi intézeti gondnok.

Ő császári és apostoli királyi felségének legfelsőbb rendeletére.

XXXIII. es. királyi államsorsjáték
a birodalom inneni részének jótékony céljaira.

Ezen Ausztriában egyedüli törvényesen engedélyezett

 pénzsorsjáték

16.514 készpénzbeli főnyereményeket tartalmaz, 410.200 korona összértékben.

A főnyeremény

200.000 koronát tesz.

A húzás visszavonhatlanul 1900. évi június hó 7-én történik.

☛ Egy sorsjegynek ára 4 korona. ☚

Sorsjegyek kaphatók: Az államsorsjátékok osztályánál Bécsben, I. Riemergasse 7., lottógyűjteményekben, dohánytőzsdékben, adó-, posta-, távirda- és vasuti hivatalokban, váltóüzletekben stb. Játzótervek sorsjegyvevők számára ingyen.

A sorsjegyek portómentesen küldetnek át.

A cs. kir. lottójövedéki igazgatóságtól.

Államsorsjátékok osztálya.

Üzleti könyvek,

csinos kiállításban, erős kötésben, igen jutányosan kaphatók

Hoffmann és Kronovitz

könyvnyomdájában.

Nyomatott Hoffman és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.